

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Ionae Versiones, Polonica Et Bohemica

Apvd Protestantas Hodie Receptas, Praemissa Notitia Versionis Vtrivsqve,
Cvm Originali Textv Hebraeo Collatae : Dissertatio Historico-Critico-Sacra

...

Ad Diem XII. Nov. Ann. MDCCLIX. ... Examinandam Commilitonibvs Tradit

Carpow, Paul Theodor Carpow, Paul Theodor

Rostochii, [MDCCLIX.]

VD18 90522079

Ad Jonae. Capit. I. v. I.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10388

Jam vero *Collatio* Versionum cum Originali institui potest aut *Historice* tantum, aut *Critice* insimul. Prius nominata methodus etsi inutilis nequaquam aut reprobanda ac intermittenda prorsus, plus tamen habet facilitatis ac commoditatis pro Scribente, tanto magis autem difficultatis incommodique secum vehit pro Legente; præcipuo, *συνεργεως* dijudicationisque onere ad huncce ita devoluto. Recepimus itaque hic illud quoque in nosmet, majus ut redundaret inde commodum Lectoribus, fere ubique omne atque totum, tam qua monstrandos nævos (qui tamen adsunt rariores) quam virtutes, idemque concisus nunc edisserendo, nunc contra, re ad id invitante aut prorsus postulante, proluxius; et, summatim ut dicamus, ita, ut qua plurima potioraque loca *Commentarii in JONAM ipsum* instar esse possit simul *Collationis* hicce noster labor, quem favente DEO exordimus et absolvemus; unicum hoc adhuc monentes, nimir. ob typorum hac in parte imperfectionem inevitabiles prorsus fuisse quasdam ab *Orthographia* Polonorum atque Bohemorum deviationes, quæ itaque inter legendum ne quæso offendant, uti nec morabuntur multum, ejus peritos.

AD JONAE

Capit. I. v. 1.

וַיִּהְיֶה Verſio POLONICA habet: *1 ſtalo ſie*, BOHEMICA
1 ſtalo ſe, h. e. ET *contigit* (vel, *factum eſt*).

De interpretatione literæ ך̄ vocis ויהי, a qua voce incipiunt etiam libri ſacri Joſuæ, Judicum, Samuelis uterque, Jezechielis, Ruthæ, et Eſtheræ, parum convenit inter eruditos. Et ſic ſpecialim etiam quod ad JONÆ librum, variantes tot apud Interpretes ejus occurrunt ſententiæ, ut difficilis pene fit laboris earundem in certas quasdam claſſes diſtributio, præfertim cum ambigue haud raro ſint dictæ. Sunt qui exiſtimant, Vay hocce eſſe mere temporis converſivum, cætera non ſignifica-

ficativum, sed sermonem inchoare saltem, ex genio linguæ, adeoque quod ad sensum *πλεοναζειν*. Dantur qui dubitant; nec desunt qui plane hoc et aperte negant, pleonasmum nimirum tanquam interpretationis cuidam medio suspecto vel diffidentes vel repudiantes illud penitus. Horum porro alii consuetæ ejus vi conjunctivæ s. copulativæ hic quoque inhærent; alii, conjungendum quidpiam cui acquiescant haud inveniunt, deserta ista alium quendam illi attribuunt significatum. Denique, qui inhærent, vel generalissima linguæ vertentis copula, v. g. Latinarum ET ac Germanorum UND, sunt contenti, vel specialiorum quandam particulam connexivam, v. g. PORRO, ETIAM, POSTEA, TUNC, exquirunt, pro diverso scilicet coherentiæ modo, quem cum præcedente quodam sive Facto sive scripto (*), quisque animo concipit. Qui vero deserunt, et hocce signum esse volunt *attentionis* et quasi NB. quoddam Spiritus Sancti, æquipollens τὸ ἰδὲ, Ecce! (**).

In tot itaque tantisque sententiarum divortiis, regia tanquam tutissimaque via incedunt Interpretes *Poloni Bohemique*, cum *Belgis* quibusdamque aliis, particulam hancce et 1) per particulam quandam reddentes iterum, eandemque 2) conjunctivam ut et 3) generalissimam. Hoc enim agendo, per 1) Pleonasmum occludunt fores, quas aperire illi hicce necessitas non urget ulla; per 2) certum illum τὸ et exploratum omnibus significatum, quo copulationis symbolum est atque annexionis, præferunt incerto; per 3) autem, Lectorum non præoccupantes iudicium, in lite nondum decisa nec facile decidenda liberum cuique, determinatum quendam connexionis modum secum cogitandi elegendique, relinquunt arbitrium.

*) Sive etiam utroque. Ad duo enim hæc aut ad tria momenta commode redigi queunt varia hac de re Interpretum meditata. Coniicit nimirum AUGUSTINUS, insinuari per et hujuscemodi prolationem veritatis in voce cum ea visione quæ sit in corde esse conjunctam; censet Cardinalis HUGO, copulari sic, quæ in mente servaverat Propheta; existimat STARKIUS, (vel potius Rev. LEHPFELDT) connecti per illud et specialem hancce JONÆ

vocationem divinam cum munere Prophetico quod obierat jam pridem (verba Viri propria sunt: Hier dienet es wohl zur Verbindung dieser besonderen Berufung Gottes mit dem vorhin schon geführten prophetischen Amte); ad alias res gestas ejus temporis respici vult OECOLAMPADIUS; conjiciunt quidam, Jonæ hancce Prophetiam esse nonnisi partem ex opere quodam grandiori decerptam; cum præcedenti proxime in coordinatione Librorum Biblicorum Prophetia OBADIÆ cohærere hancce JONÆ, statuit R. MOS. ALSCHER; et sic porro.

***) Ita sentit AUG. PFEIFFERUS, idemque vult, (Pleonasmi quamquam inter fautores vulgo referri solitus,) ABENESKA, Vavim quædam initio sententiarum Librorumque occurrentia cum *ع* Arabum comparans, ex Super-Commentatorum ejus mente, uti docuimus *Animadvers.* nostrarum *Philologico-Critico-Sacrar.* p.20. et f.

Ad vers. 2.

קום לך). Versio POLON: *wstan, idz!* BOHEM: *wstan, gdi!*
h. e. Surge, vade!

Hic versiones aliæ quædam interserunt ET, acsi *Elliptice* dictum foret קום לך pro קום ולך. Verum enim vero hæc dum aliquid hic citra necessitatem addunt, detrahunt multum sic excitantis subito alloquii divini vigori. *Asyntheton* enim hocce *emphaticum* est, *celeritatisque* index, acsi diceres: *Surge* (*Age!* sine mora) *vade!* (*) Laudem itaque meretur Interpretum horum circa τὸ γ, etsi post Jota (י) literæ sacri Textus minimæ, cura ac ἀκριβείᾳ, qua adhibita uti eam commate imo in ipso libri frontispicio haud abundare, ita nec deficere in commate hocce 2do compererunt. Laudem itaque merentur iidem etiam porro et exinde, quod binas hasce Textus vuculas per totidem reddere allaborarint. Germanice proinde quoque optime forte redderent per *Auf!* *Gehe!* languidiores econtra ac extensæ nimis prototypoque consequenter conformes minus istæ sunt circum
locu-